

אין ארוחות חינם? הנה הצעד הבא הנדרש

הרווחים הכלואים חזרו לכותרות בעקבות תזכיר החוק שהוציא משרד האוצר

19:17 31.07.2012 מאת: יניב רוג

אחרי שנפלה אתמול בממשלה ההחלטה על העלאת המע"מ, הצעד ההכרחי הבא הוא שחרור "הרווחים הכלואים" - אולם לא רק של חברות הכפופות לחוק לעידוד השקעות הון אלא של כל החברות הפעילות בישראל. בשבועות האחרונים כמעט לא היה אפשר להתחמק מהמושג "רווחים כלואים" שהוזכר בקשר לרווחיהן של חברות בינלאומיות גדולות הפועלות בישראל ואשר קיבלו במרוצת השנים הטבות מס מהמדינה לפי הוראות החוק לעידוד השקעות הון יכלו חברות שענו על קריטריונים מסוימים לקבל פטור מלא ממס על הכנסותיהן כל עוד הן לא חילקו את העודפים שלהן כדיווידנד. כאשר חולק דיווידנד, נדרשה החברה המחלקת לשלם מס חברות על הכספים שחולקו כדיבידנד, וכן חויב הדיבידנד במס נוסף בשיעור של 15% בידי מקבלו. הוראות חוק העידוד גרמו למצב שבו אותן חברות בחרו שלא לחלק דיווידנד, ולו רק כדי שלא לשלם את המסים הנדרשים. כך נצבר כסף רב בקופות החברות ולא נעשה בו השימוש שהמחוקק הישראלי ביקש לעודד - השקעות חדשות בישראל. כספים אלו הם "רווחים כלואים".

בשנת 2011 שונה חוק העידוד ורוב החברות עברו למסלול מיוחד שבמסגרתו הן ישלמו מס חברות בשיעור של 6%-12% (משנת 2015 ואילך). באופן זה פתר המחוקק, לכאורה, את סוגיית הרווחים הכלואים של חברות שבחרו לעבור למסלול החדש, מכאן ולהבא.

הרווחים הכלואים חזרו לכותרות בימים האחרונים בעיקר בעקבות תזכיר החוק שהוציא משרד האוצר. מבדיקות ראשוניות שערכנו אנו למדים שהיקף הרווחים הכלואים בישראל מוערך בסכום האדיר של כ-75-120 מיליארד ש"ח. זאת ועוד, סכומי כסף לא מבוטלים צבורים בחברות ישראליות שאינן כפופות להוראות חוק העידוד (בישראל כ-290,000 חברות פעילות ומתוכם כ-2000 חברות כפופות למשטר המס של חוק העידוד) ואשר טיפול נאות בהן יכול למנוע את העלאת שיעור המע"מ המדוברת.

התיקון שאנו מציעים אמנם דומה ביסודו לתזכיר החוק של משרד האוצר, אך הוא גם עומד לעצמו ולדעתנו הוא קל יותר לעיכול, הוא שוויוני, גבייתו ברוחה יותר ואכיפתו קלה ליישום.

הוא מבוסס על הפחתה חד פעמית של שיעור המס החל על מקבל דיווידנד בעקבות חלוקתם של הרווחים הכלואים/צבורים בכל החברות הישראליות (לעומת ההטבה המוצעת כיום והנוגעת רק לחברות הנמצאות בד' אמותיו של חוק העידוד) לתקופה של חודשים אחדים (עד שנה) בדומה להוראת השעה שכבר

יושמה בישראל לפי חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010) (שבמסגרתה הופחת שיעור המס על חוחים ראויים לחלוקה בחברות ישראליות ל-12%). אנו סבורים שיש לקבוע שיעור מס של 12% כאשר מקבל הדיבידנד הוא תושב ישראל ו/או תושב מדינה שלישאל אין עמה אמנת מס, ושיעור מס לפי הוראת האמנה הרלוונטית או בשיעור 12% כאשר מקבל הדיבידנד הוא תושב מדינת אמנה, לפי הנמוך מביניהם.

תכליתו של התיקון המוצע לעודד חלוקת חוחים צבורים ולהעשיר את קופת המדינה במס שייגבה מהם, ובמילים של חוק ההתייעלות הכלכלית: "לאפשר למשק הישראלי להתמודד עם השפעות המשבר הכלכלי-העולמי ולמזער את נזקיהן, להכין את התשתית שתביא בתום המשבר לצמיחת המשק תוך צמצום פערים כלכליים-חברתיים, וכן לצמצם את הגירעון הממשלתי".

• הכותב הוא מומחה למיסוי בינ"ל שהצטרף לאחרונה למשרד ש. פרידמן במקום עו"ד הראל לוקר שהתמנה למנכ"ל משרד רה"מ.